

Úvodní slovo: Kačka z Rady

Kateřina Pešková

Vážení členové Komory,

touto dobou již máme za sebou schůzku členů ohledně transformace Komory z občanského sdružení, kterým je nyní a které má právní formu, jež už nebude od začátku roku 2014 platná. Jak diskuse dopadly v tuto chvíli nevím, můžu tedy alespoň odkázat na zápis z této schůzky, neboť to, jaká Komora bude – zda spolkem, obecně prospěšnou organizací nebo ústavem – je rozhodnutí velice důležité. Musíme se totiž všichni zamyslet nad tím, co Komora dělá a jaké místo by podle našeho názoru Komora měla zaujímat v budoucnu.

S tím velmi souvisí červnová valná hromada členů, kde bychom se nad aktivitami a úlohou Komory rádi společně zamysleli. Zároveň se na této valné hromadě bude volit nový člen Rady, máte tedy jedinečnou příležitost nejen se zapojit do diskuse, ale aktivně se podílet na dalším komořím dění.

Nejsou to jen prázdné fráze. V dnešní době si již řada lidí uvědomila, jak je důležité podílet se na utváření veřejného prostoru, protože jen tím, že se aktivně zapojíme do dění kolem sebe, budeme moci žít ve světě, ve kterém je nám dobře.

Žijeme v uspěchané době, chceme věnovat dostatek času rodině, přátelům, práci, vzdělání, sobě samým... Snažíme se trávit čas kvalitně a tak, aby byl v souladu s hodnotami, které máme. Všichni v sobě máme obrovské množství energie, jen je potřeba věnovat ji tomu, co posouvá věci a nás samé kupředu.

Působíme v mladém oboru a máme možnost být u toho, kdy se dotváří naše profesní zázemí. I když je to někdy náročné, zcela to vyváží fakt, že můžeme společně dělat věci tak, aby nám v nich bylo dobře.

Přijďte tedy na valnou hromadu, diskutujte, zapojte se, staňte se radním

Přeji krásné jaro!

Kačka

Zlatý Bullík

Radka Faltínová

Dnešní Zlatý bullík oceňuje psavce a je věnován Marii Horákové a Petru Pánkovi. Děkujeme Marii, že pro Komoru zpracovala článek o komunitním tlumočení, který ve zkrácené verzi otiskne JTP ve své brožuře o komunitním tlumočení. A díky patří i Petrovi, který na naši žádost zpracoval svoje rozsáhlé archivní materiály a napsal velice zajímavý a velice objemný článek o tlumočení v minulosti, který Vám nyní přinášíme nejen v Bulletinu, ale zpracujeme jej i do Gongu. Takových aktivit jen houšť a větší kapky!

Letem světem z Komory

Vzdělávání

- V květnu koordinátorka Dana Tučková opět intenzivně pracovala na přípravě seminářů, kurzů, e-learningů a týdenních kurzů.
- Probíhají také přípravy závěrečných zkoušek CVP, na které jsou přihlášeny 2 frekventantky.
- Byla provedena oprava akreditace kurzu na 24 hodin (kurz bude spuštěn v druhé polovině roku).
- Došlo k aktualizaci e-learningového kurzu o legislativě.
- Dokončuje se aktualizace propagačních materiálů na kurzy Komory, připravuje se schůzka pro zájemce a zkoušky pro kurzisty MZS.

Tlumočníci Komory

Sociální pracovnice Štěpánka Rauchová dokončila novou databázi tlumočnicků.

Dále revidovala standardy kvality tlumočnické služby.

Legislativa

Proběhla diskuze nad změnou právního statutu Komory a schůzka zájemců o společnou diskuzi na toto téma.

Provozní

- Lenka Makovská je novou členkou pracovního týmu Komory a funguje bezvadně.
- Techničtí šotci způsobili, že se některým členům neaplikovaly slevy na našem e-shopu. Nyní je vše zkontrolováno a prosíme Vás, naše milé členy a čtenáře, abyste si hlídali ceny. Pokud se setkáte s tím, že se Vám na webu po přihlášení do členského účtu nezobrazí ceny zboží ve slevě, kontaktujte technickou podporu: miroslav.brezina@cktzj.com.
- Stříbrný notebook ve výukové místnosti, který měl problémy s DVD mechanikou, je nyní opravený.
- Máme nový věšák na kabáty od Dany Tučkové.

Projekty

Podali jsme dva projekty, první z nich by měl navázat na úspěšný komoří projekt Tlumočnická očima neslyšícího dítěte. Rádi bychom opět navštívili školy pro neslyšící a formou workshopu učili neslyšící děti, jak spolupracovat s tlumočnickem.

Druhý projekt je zaměřený na tlumočnický samotný,

chtěli bychom rozšířit komoří knihovnu o další materiály, které by tlumočníci mohli využívat k samostudiu.

Byl podán projekt na MHMP na kulturní aktivity na příští rok. V květnu začala kontrola uzavřeného projektu TOND z FÚ.

Různé

- V květnu se sešla Rada na celý den v Hradci Králové.
Členům odešla pozvánka na valnou hromadu Komory, která se bude konat 22. června od 15.00 hod., spolu s výzvou k nominacím na členství v Radě.
- Za Komoru byla do Rady EFSLI nominována Josefina Kalousová.
- Zástupci vedení Komory absolvovali další ze série setkání v Nadaci VIA a pod odborným vedením diskutují o tom, jak by mohla Komora financovat své projekty, jakým směrem by se do budoucna mohla/měla ubírat, a další věci, které se budou projednávat na valné hromadě.
- Předsedkyně Komory se zapojila do projektu Nadace Via Začni od sebe. Seberozvojová a dovednostní setkávání pro leadery z neziskovek budou probíhat celý rok, první setkání se konalo právě v květnu.
- Do českého znakového jazyka byly přeloženy Stanovy Komory.

■ Hledáme dobrovolníky a tlumočníky na muzejní noc, která se bude konat 8. června.

■ Ve spolupráci s naším členem Petrem Pánkem zveřejníme v novém čísle Gongu velký seriál o počátcích tlumočení pro neslyšící.

■ Svým příspěvkem (dílo členky Marie Horákové) jsme se podíleli na tvorbě brožury o komunitním tlumočení, kterou připravuje JTP.

■ Nada Dingová se vdala!

■ Lenka Makovská se vdávat bude!

■ Naším členům se v dubnu a květnu narodili dva potomci – Vilém Pánek a Dorotka Marešová.

■ Komora se zapojila do dalších kulturních aktivit, proběhla např. tlumočená komentovaná prohlídka výstavy Monarchie či Slovanské epopeje a další akce.

■ Připravuje se kurz uměleckého tlumočení v režii Kateřiny Červinkové Houškové.

Více k jednotlivým aktivitám Komory se dočtete v jednotlivých rubrikách.

Komora a kultura

Veronika Chladová, Markéta Spilková,
Kateřina Červinková Houšková

foto: Alena Ptáčková

OHLÉDNUTÍ ZA DUBNEM

Ve čtvrtek 25. dubna proběhla jedna z dalších pravidelných tlumočených výstav. Tentokrát měli neslyšící návštěvníci možnost podívat se na výstavu **Monarchie**, konanou v nové budově Národního muzea v Praze. Díky tlumočnickům Kateřině Peškové a Fedoru Krajčíkovi mělo šest neslyšících účastníků možnost dozvědět se více o době vlády císaře Františka Josefa I., o jeho světoznámé manželce Sissi a o životě našich předků. Viděli například šaty Sissi v černé barvě. Sissi černou barvu

nosila neustále od smrti svého syna Rudolfa I. až do svého skonu. Nebo jsme se pobavili u systému pošty, kde se dopisy posílaly ve válcích po trubkách v podzemí, návštěvníky také překvapila informace, že prostituce bývala v té době považovaná za běžnou profesi. Kromě neslyšících výstavu zhlédly dvě studentky z oboru čeština v komunikaci neslyšících, pro které bylo sledování překladu ve ZJ přínosem. Snad se z nich v budoucnu stanou naše kolegyně. :-). Účastníky doplnila skupina pěti neslyšících z Itálie a simultánní překlad do MZS pro ně zajišťovala Markéta Spilková.

S touto výstavou souvisí i aktuální novinka. Jménem České komory tlumočnicků znakového jazyka, která ve spolupráci s Národním muzeem zavedla **novinku pro všechny neslyšící**, Vám všem chceme sdělit radostnou zprávu. Poprvé v historii mohou neslyšící návštěvníci muzea použít **multi-mediální průvodce v českém znakovém jazyce**. Překlady do ČZJ mohou návštěvníci zhlédnout pomocí vlastních chytrých telefonů nebo zapůjčených tabletů přímo v nové budově Národního muzea prostřednictvím internetového odkazu **pruvodce.nm.cz**, kde kliknou na logo „znakujících rukou“.

Na překladu do ČZJ pracoval tým: figuranti a supervizoři: Jan Wirth, Veronika Chladová a Markéta Spilková

kameraman a střihač: Roman Chromý

OHLÉDNUTÍ ZA KVĚTNEM

6. května se v Praze odehrálo jedno tlumočené představení **Čtyři dohody**.

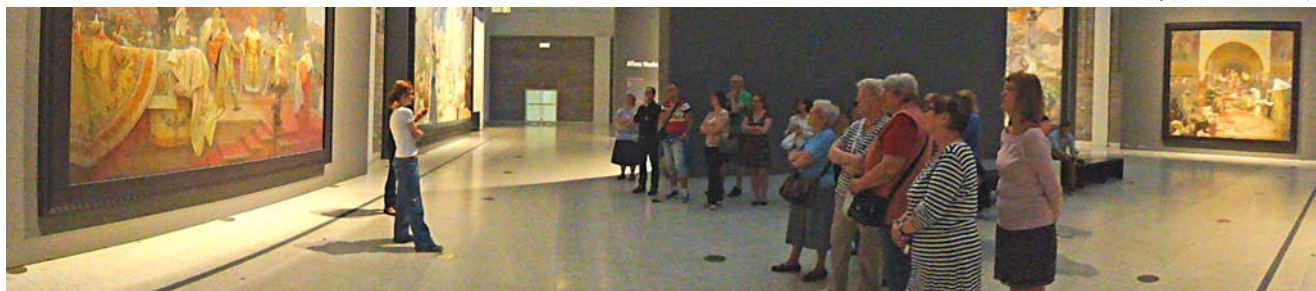
Ve čtvrtek 16. května a v sobotu 18. května 2013 dorazilo do Veletržního paláce v Praze mnoho neslyšících návštěvníků na tlumočenou komentovanou prohlídku

slavných obrazů Alfonse Muchy **Slovanská epopej**. Tento malíř se stal světově nejproslulejším českým moderním umělcem. Úchvatnou komentovanou prohlídku dvaceti monumentálních obrazů, na nichž Mucha pracoval v letech 1912 až 1926 na zámku Zbiroh, tlumočili ve čtvrtek a v sobotu Kateřina Pešková a Petr Pánek. V sobotu na výstavu dorazili i dva Italoové, tlumočení do mezinárodního znakového systému bylo zajištěno Mirkem Březinou. Neslyšícím účastníkům se výstava moc líbila.

V pátek 24. května vystoupili na koncertu Trabandu tři tlumočníci s **uměleckým překladem** starších písniček – Andrea Kalců, Veronika Chladová a Alan Ptáček. Akce se konala v rámci 20. výročí založení školy JABOK – VOŠ

foto: Veronika Chladová

Muzejní noc se z důvodu mimořádné situace – povodní – odkládá. O novém termínu bude Národní muzeum včas informovat.

sociálně pedagogické a teologické v Praze.

V pátek 31. května proběhla v Praze v Divadle Spejbla a Hurvínka premiéra tlumočení divadelního představení **Hurvínek mezi osly**. Spejbl s Hurvínkem promluvili k neslyšícím dětem skrze tlumočení Nadi Hynkové Dingové.

V pátek 31. května od 18.00 proběhlo v Brně zajímavé setkání se slavným Francouzem **Henrim Monfortem**, který již 10 let žije nezávisle na jídle. Besedu moderoval Jaroslav Dušek. Tlumočení do českého znakového jazyka zajistili Naďa Hynková Dingová a Jindřich Mareš.

VÝHLED DO ČERVNA

Již na začátku června proběhne tlumočené představení **Manželské vraždění**, a to v pátek 7. června v divadle Na Jezerce.

Letos 8. června čeká všechny neslyšící zájemce **Muzejní noc**, již potřetí v řadě pořádaná ČKTZJ ve spolupráci s Národním muzeem. Podařilo se nám oslovit pět muzeí, která budou přístupná pro neslyšící skupiny. Sraz bude před Rudolfinem v 18.30 hod., kde se neslyšící seznámí s nabídkou muzeí a rozdělí se do skupin.

Vstup nám slíbilo Národní technické muzeum, expozice:

- 1) Národní technické muzeum, expozice: Technika v domácnosti 19. a 20. století
- 2) Národní zemědělské muzeum, dvě expozice: 1. Traktory a 2. Obaly a obalové materiály na potraviny od pravěku po současnost
- 3) Lapidárium Národního muzea, expozice: Pražské a české sochařství od 10. do 20. století
- 4) Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského
- 5) Národní památník na Vítkově, expozice: Sportsmeni v zemích českých

Ve středu 19. června proběhnou v Hradci Králové dvě reprízy divadelního představení **Škola Malého stromu**. Informace o přesném čase budeme rozesílat jako vždy e-mailem.

Od 23. do 30. června proběhne v Komoře první týden **česko-slovenského Intenzivního čtrnáctidenního kurzu uměleckého tlumočení**. Téměř dvě desítky zájemců se budou pod vedením desítky zkušených lektorů snažit dostat pod kůži svých rukou tep umění. Zda se jim to povedlo, se můžete přijít podívat na některý z letních koncertů kapely Traband.

Komora a vzdělávání tlumočnicků

Dana Tučková

CVP – OHLÉDNUTÍ ZA KVĚTNEM

Na začátku měsíce se konal seminář o psychohygieně pro tlumočnický s M. Veselou. Neuskutečnil se praktický kurz tlumočení, ale v rámci základního kurzu proběhly další tři semináře – s L. Šúchovou, J. Servusovou a V. Šimonem na téma lingvistika znakových jazyků a strukturní odlišnosti češtiny a českého znakového jazyka. Byly spuštěny dva e-learningové kurzy: o jazykovém obrazu světa

neslyšícího člověka a o legislativě související s tlumočením (tento kurz V. Toráčové po dvou letech aktualizovala N. Dingová).

Proběhly individuální supervize a odborné konzultace frekventantů CVP s našimi lektory, připravujeme opakovací kurzy pro kurzisty MZS. Ve fázi schvalování je akreditace na kurz pro další vzdělávání tlumočnicků na druhou polovinu roku (v rozsahu 20 vyučovacích hodin), o výsledku Vás snad brzy budeme moci informovat.

Na červen připravujeme propagaci kurzů.

Na konci měsíce se uskutečnily závěrečné zkoušky CVP, kterých se účastnily dvě studentky. Na výsledky zkoušek čekáme.

CVP – CO JE PŘIPRAVENO NA ČERVEN

Vzdělávací aktivity CVP naplánované na červen si můžete prohlédnout níže. Chtěla bych především doporučit praktický kurz o spolupráci slyšících a neslyšících tlumočnicků v týmu, který 8. až 9. června povede Kateřina Červínková Houšková s Davidem Jordou.

Doporučujeme se přihlásit na prázdninové týdenní kurzy (zaměřené na tlumočení ve vzdělávání a na komunitní tlumočení), dále doporučujeme všem tlumočnickům ve vzdělávání nebo těm, kteří by někdy ve škole chtěli tlumočit, aby se přihlásili do nového ročního kurzu akreditovaného MŠMT. Kurz se skládá ze dvou týdenních kurzů (jeden v roce 2013, druhý v roce 2014), pěti intenzivních kurzů v průběhu roku a splnění 50 hodin praxe a 20 hodin supervize. Na přesný průběh a obsah kurzů se podívejte zde: www.cktjz.com/kurz-pro-tlumočnicky-znakoveho-jazyka-ve-vzdelavani.

Na červen jsou připraveny opravné zkoušky základního kurzu a kurzu MZS.

Studentům CVP, kteří ještě nezačali plnit praxi a kterým do konce studia zbývá poslední rok, by se měli přihlásit na červnové pohovory do praxe, které se budou konat 23. června v Komoře (přihlášení přes web je možné do 9. června).

● Červen

5.-12. 6. 2013 | E-learningový kurz

Český znakový jazyk jako způsob primitivní komunikace? (E-learningový kurz)

Autor: Mgr. Jana Servusová

Cena: 375 Kč | **Kreditů:** 5

8.-9. 6. 2013 | 9.00-16.00 | Kurz

IVK Spolupráce slyšících a neslyšících tlumočnicků

Lektoři: Mgr. Kateřina Červinková Houšková, Bc. David Jorda

Cena: 1 900 Kč | **Kreditů:** 20

12.-26. 6. 2013 | E-learningový kurz

Strukturní odlišnosti češtiny a českého znakového jazyka – vybrané kapitoly (E-learningový kurz)

Autor: Mgr. Jitka Motejzíkova

Cena: 675 Kč | **Kreditů:** 10

15.-16. 6. 2013 | 9.00-16.00 | Kurz

IVK tlumočení v oblasti informatiky, techniky, počítačů a fotografie

Lektoři: Radek Červinka, Bc. Martin Kulda, Bc. Marie Basovníková a další lektoři v jednání

Cena: 1 900 Kč | **Kreditů:** 20

23. 6. 2013 | od 9 hodin | Pohovor k praxi CVP

Komora a zahraničí

Barbora Pejšmanová

Workshop pro neslyšící tlumočníky: Lublaň

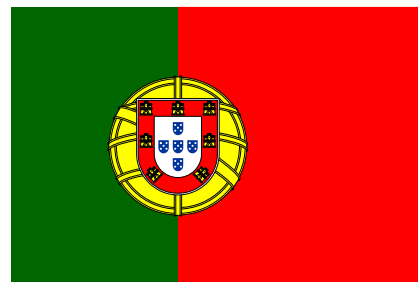
Září je měsíc plný očekávání, jelikož se všichni moc těší na další výroční konferenci EFSLI. Letos se toho ale v Lublani bude dít více. 12. září 2013, tedy těsně před zahájením konference, se bude konat workshop ušitý neslyšícím tlumočnickům přímo na míru. Pro veliký úspěch navazuje na loňský první workshop ve Vídni ročník druhý. Program bude více než nabitý. Společně se bude pracovat na definici neslyšícího tlumočnicka a na návrhu společné evropské sítě neslyšících tlumočnicků, který bude posléze předložen EFSLI. Zároveň se bude diskutovat nad dokumentem, ve kterém by měly být sepsány pokyny ke správnému postupu objednávání neslyšících tlumočnicků. Seminář povedou

známé osobnosti: Christian Rathmann a Robert Adam. Kapacita workshopu je omezena na 30 míst, takže neváhejte. „Kdo dřív přijde, ten dřív mele“. Více informací zde: <http://efсли.org/2nd-efсли-deaf-interpreters-working-seminar/>

Letní škola EFSLI: Kodaň

Připomínám, že letní škola EFSLI se blíží. Zatím ještě není známý deadline přihlášek, ale bude to určitě brzy. Letní škola proběhne od 5. do 7. července 2013 v Kodani a téma zní: „Tlumočení pro klienty se specifickými jazykovými schopnostmi: udělejme znakový jazyk ještě více vizuálním“. Další informace sledujte průběžně na webových stránkách EFSLI.

EFSLI: Nový člen

Řada členských organizací EFSLI se rozrostla. V květnu se připojila Národní portugalská asociace profesionálních tlumočnicků znakového jazyka (ANAPI-LG). Vítejte.

Velká Británie: nedostatek tlumočnicků

Problém s nedostatkem tlumočnicků často překvapivě řeší i ve státech, u kterých očekáváme v tomto směru větší vyspělost. Poslední otřesnou zkušenost jedné neslyšící ženy z Velké Británie uveřejnil na začátku května letošního roku list The Guardian ve své internetové verzi. Každý si jistě umí představit, jak traumatizující může být okamžik po procitnutí z narkózy, co ale teprve když se proberete a nevíte, co se kolem vás

děje, jak operace proběhla, jestli nedošlo k nějakým komplikacím, jak bude léčba dále probíhat? Komunikace nefunguje, nerozumíte lékařům a oni nerozumějí vám! Přesně takový případ nastal v jedné z britských nemocnic, která ani po následujících 12 dní, kdy byla žena hospitalizována, nebyla ochotna zajistit tlumočníka, přestože o něj opakovaně žádala. Její prosby ale veškerý personál ignoroval. Podobné případy se v Británii odehrávají poměrně často. Jedním z důvodů je právě nízký počet tlumočnicků, nejnovější údaje uvádějí 800 tlumočnicků na 25 tisíc Neslyšících, kteří preferují znakový jazyk. Druhým problémem je přetrvávající neznalost problematiky ze strany veřejných institucí, které vždy očekávají, že neslyšící klienti budou odezírat ze rtů nebo se domluví psanou formou. Nezisková organizace Signature stále tlačí na vládu, aby se do zákonů dostalo opatření zajišťující povinnost tlumočnických služeb ve veřejném sektoru. Výše zmíněná žena podala na tamní nemocnici stížnost přímo k ombudsmanovi, který její žádosti vyhověl, a od té doby se podmínky údajně zlepšily. Pro nás možné poučení, nebojme se ozvat, stěžovat si, nesouhlasit a argumentovat, i jeden jediný člověk může mít moc věci změnit... Celý článek si můžete přečíst zde: www.guardian.co.uk/society/2013/may/07/lack-interpreters-deaf-people-risk

RID: JOI

Každý rok vydává americká tlumočnická organizace The Registry of Interpreters for the Deaf (RID) svůj vlastní časopis, který nese název The Journal of Interpreters, tedy zkráceně JOI. Vydání JOI za rok 2012 je už také na světě a Vy si v něm můžete listovat i online na webových stránkách: <http://digitalcommons.unf.edu/joi/>

Počátky tlumočení neslyšícím v českých zemích aneb výročí 90 let od vzniku této profese u nás

Petr Pánek

V tomto a v několika dalších číslech Bulletinu Vám na pokračování přinášíme zajímavý článek Petra Pánka o historii tlumočení pro neslyšící.

První skuteční tlumočníci znakového jazyka

Do páté skupiny jsem zařadil lidi, kteří se již tlumočení věnovali buď na plný úvazek, nebo se jim tlumočení stalo zdrojem vedlejších příjmů. Až na dvě výjimky to všechno byli CODA tlumočníci. Následující seznam našich prvních tlumočnicků znakového jazyka jsem seřadil chronologicky podle doby, kdy neslyšícím začali tlumočit.

Časopis Obzor hluchoněmých (vydávaly jej Spolek pro péči o hluchoněmé v Republice československé a Podpůrný spolek hluchoněmých) uveřejnil **1. srpna 1923** článek s názvem **Soudní tlumočník:**

„Presidium zemského soudu civilního v Praze požádalo Svaz spolků hluchoněmých, aby navrhlo vhodného tlumočnicka, jenž by byl prostředníkem při jednání s hluchoněmými, kteří dovedou se dorozuměti jen řečí známkovou. Jelikož tato

řeč nebyla již po dlouhá léta systematicky pěstována, stává se čím dál více nesrozumitelnou. Jednotlivé značky jsou pouze náhodně tvořeny a nejsou pak všeobecně známy a srozumitelné. Proto může být tlumočnickem jen ten, kdo neustále mezi dospělými hluchoněmými žije a značkám jejich rozumí.

Svaz navrhl, aby za tlumočníky byli ustanoveni paní K. Škroudová, choť knihaře na Smíchově, a pan Josef Volf, svrškař v Břevnově. Jak slyšící paní Škroudová, tak i pan Volf, jenž je sice hluchý, avšak řečí hláskovou úplně dobře hovořiti dovede, hodí se ku zmíněnému úkolu velmi dobře.“

Tento článek, od jehož zveřejnění letos uplyne 90 let, je pro nás zajímavý tím, že se jedná o první nám známý text o konkrétních tlumočnících pro neslyšící v českých zemích. O **Josefu Volfovi** se mi bohužel nic bližšího nepodařilo zjistit. 90 let je příliš dlouhá doba na to, aby si jej pamatovali i ti nejstarší žijící pamětníci. O **Karle Škroudové**, naší zřejmě úplně první tlumočnici pro neslyšící, víme toto:

Karla Škroudová

Karla Škroudová byla – jak jinak – slyšící dcerou neslyšících rodičů. Narodila se v Praze kolem r. 1880. V r. 1903 si vzala za manžela neslyšícího Jana Škroudu, knihařského mistra a majitele papírnického závodu na Smíchově. Kromě prvního tlumočení drží Karla Škroudová mimochodem ještě jeden primát: stala se první slyšící členkou Podpůrného spolku hluchoněmých v Praze. Její tlumočnická kariéra ale zřejmě netrvala více než deset až patnáct let. Ve druhé polovině 30. let již netlumočila.

O pár let později si mohou neslyšící v Praze domluvit tlumočení u další tlumočnice, paní Hruškové.

Marie (podle jiného zdroje Vlasta) Hrušková

Dcera neslyšících rodičů, její otec Josef Hruška (viz minulý Bulletin) byl funkcionářem Podpůrného spolku hluchoněmých. Pracovala jako pokladní v Bílé labuti. Tlumočila od konce 20. let a ve 30. letech ve svém volném čase, především okruhu známých svých rodičů. Pravidelněji tlumočila ve 30. letech na úřadech např. Ottu Švábovi (1906–2001), předsedovi pražských neslyšících turistů z „Prague“. Zemřela v 50. letech.

Našimi prvními tlumočnicemi, o kterých můžeme s mírnou terminologickou tolerancí prohlásit, že pracovali delší dobu jako

profesionální tlumočníci znakového jazyka, byla rodina Pokorných. Rodiče Pokorných byli neslyšící a žili v pražské Michli. O nich se mi podařilo zjistit jen to, že byli řadovými členy Podpůrného spolku hluchoněmých. Paní Pokorná zemřela v r. 1926. Měli několik dětí, tři z nich tlumočily.

Antonín Pokorný (? – 14. února 1945)

Antonín Pokorný tlumočil od 30. let do roku 1945 a podle vzpomínek pamětníků s ním byli neslyšící velmi spokojeni. Jeho původní povolání, kterému se vyučil, se mi nepodařilo zjistit. Neslyšící jej pamatují jako „tlumočnicka“. Osudným se mu stal nálet spojeneckých letadel na Prahu dne 14. února 1945. Bydlel se svou ženou v Podskalské ulici (dnešní Gorazdova) na novoměstské straně Jiráskova mostu. Při náletu nedešel do sklepa, protože zrovna obědval a nenechal se rušit. Když se jeho manželka Alžběta Pokorná (viz dále) vrátila z úkrytu, našla jej bezhlavého. Hlavu mu usekl zřejmě střep z oken jejich bytu, zničených leteckými pumami svrženými na Jiráskův most a sousední Emauzy.

Antonín Pokorný měl jmenný znak „jahoda + překřížené ruce dlaněmi na prsou“.

František Pokorný

Tlumočnickem byl i starší bratr Antonína Pokorného **František Pokorný**, který bydlel v Dolní

Liboci, nedaleko konečné zastávek tramvají u Divoké Šárky. Ten ale tlumočil podle pamětníků méně, naposledy začátkem 50. let. Na druhé valné hromadě Spolku pražských neslyšících (založen v r. 1945, předsedou se stal Karel Tomáš Sever) v r. 1947 byl František Pokorný zvolen sociálním referentem. Pracoval jako řidič trolejbusů a tramvají u Elektrických podniků hlavního města Prahy.

František Pokorný měl jmenný znak „František (tehdy to ale ještě byl oboustranný znak s místem artikule na obou stranách tváře, připomínající licousy Františka Josefa I.) + překřížené ruce dlaněmi na prsou“.

Josef Pokorný

Josef Pokorný byl nejmladším synem neslyšících rodičů Pokorných. Pracoval jako policista a po válce se vypracoval až na důstojníka SNB. Z těchto tří bratrů tlumočil nejméně, přesto po válce neslyšícím hodně pomáhal, např. když se v 50. letech dva neslyšící pokusili o ilegální přejezd do Bavorska, skryti v lokomotivě. Pohraničníci je chytili a hrozil jim Jáchymov. Díky Josefu Pokornému ale vyvázli bez vězení. Ještě v 60. letech pomáhal neslyšícím s výjezdní doložkou na Západ. Po srpnové okupaci roku 1968 s tlumočením skončil a ztratil se neslyšícím z dohledu.

Jmenný znak Josefa Pokorného byl „Josef + překřížené ruce dlaněmi na prsou“.

Alžběta Pokorná – Bublová (? – po r. 1970)

Manželka Antonína Pokorného a opět dcera neslyšících rodičů. Vyučená švadlena se za První republiky vypracovala až na majitelku módního salónu na Staroměstském náměstí, kde zaměstnávala i neslyšící. Po komunistickém převratu v r. 1948 a znárodnění však musela obchod zavřít. Stejně jako manžel tlumočila již od 30. let, ale naplno se tlumočení začala věnovat až po znárodnění. Po tragické smrti manžela Antonína žila nějakou dobu sama, pak se provdala za majora SNB Jiřího Bublů, nevlastního otce Mobi Urbanové. Neslyšící si ji oblíbili a důvěrně jí říkali „Bety“.

Po válce tlumočila v nově založeném Spolku pražských neslyšících, kde byl předsedou její vyvdaný zeť Karel Tomáš Sever (manžel dcery jejího manžela – Mobi Urbanové). Na druhé valné hromadě Československého ústředního svazu neslyšících byla v r. 1948 zvolena členkou výboru a její manžel, major Bublů, dokonce předsedou. Oba dva byli přitom jako jediní členové výboru slyšící. Od r. 1946 byla redaktorkou časopisu ABC neslyšících, kam psala pravidelné sloupky určené především neslyšícím hospodyňkám. V letech 1948 až 1949 byla dokonce jeho šéfredaktorkou, než komunisté nechali časopis zaniknout. V té době také vedla kurzy „posunkové řeči“ pro rodiče neslyšících dětí.

Od r. 1950 ještě krátce tlumočila ve Svazarmu. Koncem 50. let zakončila svou tlumočnickou kariéru ve Svazu československých invalidů se sídlem ve Školské ulici 3 v Praze 1, kde pár let působila, než se dostala do sporu s Josefem Zemanem a musela odejít.

Po r. 1960 odešla do důchodu a tím i zmizela neslyšícím z očí. Dožívala s manželem ve vile v Podbabě - Sedlci. Odmítala pak již tlumočit, i když neslyšící za ní ze setrvačnosti docházeli... Zemřela začátkem 70. let.

Pamětníci na Alžbětu Pokornou - Bublovou vzpomínají jako na šikovnou tlumočnici, která uměla hájit zájmy neslyšících.

Marie Chyšková (1914 – 1984 nebo 1985)

Opět dcera neslyšících rodičů. Její otec byl žadaným malířem pokojů a odtud pochází i její jmenný znak - archaický znak pro „malování“ (vztyčený ukazovák se pohybuje od brady šroubovitým pohybem mírně dopředu a šikmo nahoru; původní znak pro malování se ale ukazoval obouručně a v prostoru). Bydlela s rodiči blízko Výmolova ústavu v Radlicích.

Marie Chyšková tlumočila podle vzpomínek pamětníků poměrně dost intenzivně od 40. do začátku 60. let. Během Protektorátu Čechy a Morava odvážně pomáhala neslyšícím. Zároveň se však jako kontroverzní jeví fakt, že za války chodila s německým vojákem, hlásila se k Říši a údajně se

zúčastnila i jednoho výcvikového tábora pro německé mladé ženy.

Neslyšící vzpomínali na to, že „uměla dobře a rázně mluvit“ a na úřadech si získala respekt. Později si však podle části pamětníků své tlumočnické renomé poškodila tím, co bychom dnes asi nazvali tak, že „byla drahá a na peníze“. V letech 1962 až 1964 pracovala ve Svazu invalidů, kde však musela skončit. Poté již prakticky netlumočila, resp. tlumočila jen několika málo lidem. Zemřela v zapomnění asi v r. 1984 nebo 1985 ve věku 70 let.

Stanislav Gebr (? – 70. léta 20. stol.)

Zhruba ve stejné době tlumočil v Českých Budějovicích i Stanislav Gebr. Byl nedoslýchavý. Tlumočil hlavně ve 40. a 50. letech Bohumilu Bažilovi v českobudějovickém Podpůrném spolku hluchoněmých „Jirsík“, kde byl zaměstnán jako sekretář. Byl členem devatenáctičlenné delegace významných neslyšících, kterou přijal na Pražském hradě 2. dubna 1946 prezident republiky dr. Edvard Beneš. Zastupoval v ní spolu s manželi Bažilovými jihočeské neslyšící.

František Seifert

Pražský tlumočník ve 40. letech, tlumočil především po válce klubové akce Podpůrného spolku hluchoněmých (např. na členských schůzích). Tam pracoval také jako spolkový jednatel. V časopise ABC neslyšících z r. 1947

je o něm několik málo zmínek. Možná, že byl bratrem **Emila Seiferta** (viz minulý Bulletin). Dalším klubovým tlumočnickem (a členem) poválečného Podpůrného spolku hluchoněmých byl ještě **pan Líkař**.

Paní Krejčová

Tato slyšící dcera neslyšících rodičů prožila zajímavý život, i když z něj známe jen malou část. Pocházela zřejmě z Českých Budějovic a tlumočila od 40. do začátku 60. let, především v Praze. Od léta 1945 pracovala v přípravném výboru nově vznikajícího Československého ústředního svazu péče o neslyšící (ÚSPON). Kromě ní pracovali v tomto výboru už jen neslyšící Bohumil Bažil z Českých Budějovic a Jan Kolář z Ostravy a ohluchlý šéfredaktor časopisu ABC neslyšících Josef Pivoňka. Tlumočila na ustavující schůzi ÚSPON 20. ledna 1946 i na slavnostním zahájení činnosti ÚSPON 31. března 1946 v Městském divadle na Královských Vinohradech, kterého se zúčastnila jako čestný host i dr. Alice Masaryková.

Od r. 1947 pak spolek až do své likvidace komunisty v r. 1950 nesl název Československý ústřední svaz neslyšících.

A byla to právě paní Krejčová, kdo tlumočila devatenáctičlenné delegaci ÚSPON tvořené významnými neslyšícími, kterou přijal na Pražském hradě 2. dubna 1946 prezident republiky dr. Edvard Beneš. V dubnovém čísle časopisu ABC neslyšících z r. 1946 je

uveřejněn podrobný článek z této návštěvy neslyšících na Hradě. Na fotografiích jsou vidět celkem čtyři ženy – paní Hana Benešová, manželka prezidenta republiky, dále neslyšící paní Bažilová, první žena Bohumila Bažila, a Mobi Urbanová a právě paní Krejčová. Je to zřejmě první fotografie zachycující československého tlumočnicka ZJ. Škoda jen, že ze snímku není patrné tlumočení.

Paní Krejčová zemřela začátkem 70. let, ale již delší dobu před svou smrtí nebyla s neslyšícími ani s dalšími tlumočnickými v kontaktu.

Je historickou zásluhou **Ústředního svazu péče o neslyšící**, že začal u nás s první registrací tlumočnicků pro neslyšící, dokonce jim vydával vlastní úřední průkazy. V článku **Tlumočníci a jejich význam**, otištěném v časopise ABC neslyšících v čísle 5/1946 na str. 6, jehož autorem je Josef Pivoňka, otiskl ÚSPON dokonce výzvu všem úřadům v republice, „...aby pro naše tlumočnické byly činěny výjimky v přijímání jejich věcí... V zájmu rychlého odbavování a v zájmu nezdržování tlumočnicků zbytečným čekáním prosíme představitele všech úřadů, aby v této věci zakročili ve prospěch této činnosti, která vyžaduje často krajního vypětí a nemůže být ztěžována ještě neplodným čekáním za dveřmi úředních místností.“

V příštím Bulletinu se můžete těšit na informace o tom, jak vypadala situace v oblasti tlumočení neslyšícím po druhé světové válce.

Přečtěte si

Lenka Makovská

V posledním vydání bulletinu Soudní tlumočnick, který vydává Komora soudních tlumočnicků České republiky, je věnováno mnoho prostoru českému znakovému jazyku a jeho tlumočení.

První výsledky evropského průzkumu zaměřeného na nové technologie pro právní tlumočnické znakového jazyka a organizovaného Evropským fórem tlumočnicků znakového jazyka EFSLI představila Maya De Wit, prezidentka EFSLI a členka výkonného výboru Evropské asociace právních tlumočnicků a překladatelů EULITA. Tento článek do češtiny přeložila Miluše Malá.

de Wit, M. Nové technologie pro právní tlumočnické znakového jazyka – Evropský přehled. Soudní tlumočnick 2012, s. 43.

V rámci Mezinárodní konference k 15. výročí založení KST ČR byla promítnuta ukázková videa o výslechu na dálku. Svou zkušenost z realizace tohoto experimentu komentovala soudní tlumočnice italského jazyka Dagmar de Blasio Denčíková a soudní tlumočnice českého znakového jazyka Naďa Dingová.

de Blasio Denčíková, D.; Dingová, N. Ukázky tlumočených výsledků prostřed-

nictvím videokonferenčního zařízení. Soudní tlumočnick 2012, s. 46–49.

Další článek věnovaný problematice tlumočení do českého znakového jazyka popisuje instruktážní film o tlumočení českého znakového jazyka na policii. Tento krátký dokumentární film, který vznikl v rámci spolupráce ÚTRL a KST ČR, se skládá ze situačního videa a následných ukázek z jednání za přítomnosti tlumočnicků. Má zmapovat současnou situaci tlumočení na policii v České republice.

Dingová, N. Instruktážní film o tlumočení českého znakového jazyka na policii. Soudní tlumočnick 2012, s. 72–73.

V bulletinu pro soudní tlumočnické byl také zveřejněn článek, který pojednává o češtině jako o cizím jazyce pro české neslyšící. Zabývá se mimo jiné tím, proč je pro neslyšící čeština důležitá a jaké nejčastější chyby se objevují v textech neslyšících.

Dingová, N. Čeština jako cizí jazyk pro české neslyšící. Soudní tlumočnick 2012, s. 91–93.

Další z odborných časopisů, kde můžeme pravidelně nalézt příspěvky o českém znakovém jazyce nebo o jeho tlumočení, je

ToP (Tlumočení a překlad). V nejnovějším čísle tohoto čtvrtletníku najdeme článek zaměřený na kulturní aspekty tlumočení. Tento příspěvek shrnuje termíny, na které v poslední době v tlumočnické oblasti narážíme v souvislosti tlumočením jako s „uměním“ propojit dva různé světy s různými jazyky a především s různými kulturami.

Dingová, N. Kulturní aspekt tlumočení – shrnutí termínů a praktické cvičení. ToP 107/201, s. 18–19.

Na internetovém hudebním portálu Muzikus.cz byl zveřejněn rozhovor s Kateřinou Červinkovou Houškovou, tlumočnicí českého znakového jazyka. Na informace o tlumočení hudby a skladbách neslyšících se jí vyptávala Lucie Jirglová.

Jirglová, L. Kateřina Červinková Houšková – O zpívajících rukách, hudbě pro oči a skladbách neslyšících. Muzikus.cz [online]. 2012 [cit. 2013-05-16]. Dostupný z WWW: <http://www.muzikus.cz/klasicka-hudba-jazz-clanky/O-zpivajících-rukách-hudbe-pro-oci-a-skladbách-neslyšících-07-leden-2013/>

E-shop: Akce měsíce na červen

Lenka Makovská

V této rubrice Vám pravidelně nabízíme vybrané komoří publikace za zvýhodněné ceny. Nejinak tomu bude i v měsíci červnu.

Prvním akčních vzdělávacích materiálů je publikace **Neslyšící tlumočnické v pracovním týmu**, jejíž autorkou je Kateřina Pešková. Tento materiál popisuje situace, při kterých je vhodné vytvořit tlumočnické týmy s neslyšícím tlumočnickem, vysvětluje důvody, proč je pro takovou situaci přínosem právě neslyšící tlumočnické, a vymezuje pravidla pro tlumočnické v situacích, kdy jsou členy týmu slyšící i neslyšící tlumočnické. Publikace zároveň navrhuje, jakým způsobem mohou takové týmy pracovat.

Členové Komory mohou tuto publikaci získat za **120 Kč** a ostatní zájemci za **150 Kč**.

V pořadí druhou publikací se skvělou akční cenou **216 Kč** pro členy Komory a **270 Kč** pro nečleny je materiál **Dějiny výzkumu znakového jazyka u nás a v zahraničí** od prof. Aleny Macurové. Obsah publikace je zřejmý z jejího názvu – podává přehled toho, co se

už o znakových jazycích ví jinde ve světě, a také přehled toho, co víme o českém znakovém jazyce u nás v ČR. Podává také výčet základních poznatků, které jsou již dnes nesporné. Upozorňuje ale také na zajímavé otázky, které si lingvistika znakových jazyků klade a které na své řešení teprve čekají.

A do třetice Vám nabízíme **CD/DVD Neslyšící tlumočnické v pracovním týmu**, které skvěle doplňuje první zmínovanou publikaci. Na tvorbě

tohoto CD/DVD se podílely autorky Kateřina Pešková a Radka Nováková. Členská cena tohoto CD/DVD je **120 Kč**. Pokud nejste členem Komory, publikace je pro Vás dostupná za **výborných 150 Kč**.

Na závěr si Vám dovoluujeme připomenout, že všechny vzdělávací materiály, které jsou dostupné v komořím e-shopu, jsou pro všechny členy Komory dostupné se slevou 20 %!

Komora a její lidé

Kristýna Siková, Marie Komorná

Narozeniny v červnu oslaví:

- 6. června **Regina Poláková**
- 9. června **Marie Doležalová**
- 13. června **Marie Komorná**
- 14. června **Barbora Harvánková (29 let)**
- 15. června **Anna Pangráčová (22 let)**
- 21. června **Marie Horáková**
- 22. června **Pavčina Marešová (29 let)**
- 23. června **Michal Brhel (29 let)**
- 26. června **Ivana Kupčíková**
- 27. června **Jitka Kubištová (26 let)**
- 27. června **Kateřina Slánská Bímová (9 let)**

Svátek v červnu bude mít:

- 3. června **Tamara Kováčová**
- 16. června **Zbyněk Vočka**
- 19. června **Leoš Procházka**
- 24. června **Jan Andrejsek**
- 24. června **Jan Fikejs**
- 29. června **Petr Pánek**
- 29. června **Petr Vysuček**
- 29. června **Pavel Vávra**

Všem oslavencům a oslavenkyním blahopřejeme!

Radostné události

■ Rozrostla se rodina Marešových – Páje a Jindrovi se (již v dubnu) narodila holčička – Dorotka, oficiálně Dorota Marešová.

■ Dne 3. května ve 14,28 se v pražském Podolí Petru Pánkovi a Kristině Kratochvílové narodil syn Vilém.

Rodičům obou miminek gratulujeme, ať jim jejich potomci dělají jen radost!

■ Velkou událostí byla 25. května svatba – jak už asi víte, vdávala se „naše“ Naďa. Jejím manželem je Libor Hynek, obřad i svatební veselí, včetně nepřekonatelné umělecké vložky, o kterou se postarali členové Komory, se odehrály na zámku ve Ctěnicích. Naďa nosí nové příjmení – Hynková Dingová. O tom, jak to novomanželům slušelo, se můžete přesvědčit na fotografiích. Další fotografie i videa můžete zhlédnout na www.maxrpm.cz v kolonce svatba.

Naďo, Libore, hodně štěstí!

Oznámení L. Makovské